

جزوه مسئولین فنی فروشگاه سموم نباتی – استان لرستان

عنوان دوره آموزشی : مسئولین فنی فروشندگان سموم نباتی

مدرس : مهندس اردشیر رستمی

**به سفارش معاونت آموزش، فنی و پژوهشی
سازمان نظام مهندسی کشاورزی و منابع طبیعی لرستان
تأیید استان ۹۹**

دانستنیهای لازم برای فروشندگان سموم

برخی از قوانین و مقررات فروشندگی سموم دفع آفات نباتی

- گرچه استفاده از سموم آفتکش در مبارزه با آفات و بیماریهای گیاهی همواره بعنوان آخرین روش مطرح بوده و استفاده از سایر روش های غیر شیمیایی از جمله روش زراعی، فیزیکی، مکانیکی و بخصوص بیولوژیک برای دفع آفات نباتی مورد توصیه و تاکید است. ولی کماکان روش مبارزه شیمیایی و استفاده از آفت کش ها همچنان بعنوان مهمترین روش به تنهایی و یا بصورت تلفیقی با سایر روش ها مورد استفاده کشاورزان و تولیدکنندگان محصولات کشاورزی می باشد.

- تولید، واردات، توزیع، فروش، مصرف سموم شیمیایی یکی از مهمترین فرآیندهائی است که نظارت بر حسن انجام مراحل مختلف آن می تواند در مصرف بهینه و فنی آن و نهایتا در تولید سالم و ایمن محصولات کشاورزی نقش مهمتری را ایفا نماید. - سموم آفت کش بعنوان یک کالای قابل عرضه و فروش به متقاضیان تفاوت اساسی و مهمی با سایر کالاهای قابل عرضه به مصرف کنندگان و حتی با سایر نهاده های کشاورزی از جمله کوددهی شیمیایی دارند.

- خطراتی که این کالا می تواند برای انسان (چه کشاورزان و چه فروشندگان و چه سایر مردم) دام و محیط زیست داشته باشد و نیز حساسیتی که این کالا در مصرف دقیق آن بر روی آفت هدف دارد باعث شده است که اولاً فروش این کالا مانند داروی انسانی و دامی بر اساس توصیه و نسخه متخصص ذیربط (گیاهپزشک) باشد و از سوی دیگر مانند داروهای یاد شده توسط متخصص ذیربط (فروشنده مجاز) به متقاضیان عرضه شود.

- بر اساس متقاضیان حفظ نباتات و آئین نامه آن تولید و یا واردات سموم آفتکش و توزیع تا فروش و مصرف این کالا باید بر اساس ضوابط دستورالعمل فنی که توسط سازمان حفظ نباتات تدوین شده است صورت گیرد.

- سازمان حفظ نباتات که بر طبق قانون مسئولیت نظارت عالی بر نحوه توزیع و مصرف سموم آفتکش را بعهده دارد. بر اساس قوانین کارشناسان حفظ نباتات بازرسی و نظارت بر فروشندگان سموم را دارند - لازم است کلیه فروشندگان مجاز سموم کشاورزی مفاد آن را رعایت کنند:

الف: قوانین و مقررات صدور پروانه فروشندگی

۱- تمام افراد حقیقی و یا حقوقی برای فروشندگی سموم دفع آفات نباتی، موظف به اخذ پروانه از سازمان حفظ نباتات می باشند) ماده ۴۵ قانون و آئین نامه حفظ نباتات)

۲- فروشندگان سموم نباتی موظفند طبق ماده ۴۶ قانون و آئین نامه حفظ نباتات یک نفر بعنوان مسئول فنی فروشگاه تعیین نمایند که مورد تائید سازمان حفظ نباتات یا مدیریت حفظ نباتات باشد.

۳- حضور مستمر مسئول فنی در فروشگاه ضروری و در صورت تعطیلی فروشگاه به حفظ نباتات گزارش نمایند مگر روز تعطیلی (قانونی)

۴- فروشندگان سموم نباتی موظفند پروانه فروشندگی خود را در معرض دید عموم قرار داده تا هم کارشناسان و هم افراد خریدار آنرا رویت نمایند.

جزوه مسئولین فنی فروشگاه سموم نباتی - استان لرستان

۵- قبل از انقضای پروانه نسبت به تمدید آن اقدام شود در غیر اینصورت ادامه فعالیت تخلف و با قانون با او برخورد خواهد شد.
۶- دفتر ثبت سموم و همچنین فاکتور رسمی که برای تدارک و همچنین فروش سموم صادر می شوند. باید در محل مشخص در فروشگاه نگهداری و در زمان مراجعه کارشناس ارائه نماید.

۷- کلیه فروشندگان و شرکت ها و موسسات فروشنده سموم موظفند توصیه های مصرف سموم و موارد احتیاط های لازم را طبق تجویز کلینیک های گیاه پزشکی انجام دهند طبق ماده ۲۹ قانون

ب- ضوابط و مقررات مکان فروشندگی سموم دفع آفات نباتی:

- ۱- در داخل فروشگاه، دیوارها (قسمت مربوط به سموم دفع آفات نباتی) کاشی کاری یا سنگ شده باشد.
- ۲- قفسه بندی منظم در فروشگاه انجام گیرد و سموم بطور مرتب مجزا از هم چیده شوند.
- ۳- دستگاه تهویه هوا بنحوی که هیچوقت بویی در فروشگاه استشمام نشود
- ۴- دستشویی با امکانات لازم تعبیه شود
- ۵- دمای فروشگاه و انبار نگهداری سموم با دمای میانگین مطابقت داشته باشد
- ۶- یک قفسه جدا برای عرضه پادزهری توصیه شده در فروشگاه تعبیه شود.
- ۷- در صورت وجود انبار تمام شرایط ذکر شده را داشته باشد.
- ۸- از قرار دادن کارتن ها یا بسته بندی های سموم مختلف بر روی هم در انبار خودداری شود.
- ۹- از نگهداری و عرضه مواد غذایی به هر شکل ممکن (کنسرو ، کمپوت و ...) در فروشگاه سموم اکیدا خودداری شود.
- ۱۰- نصب تابلو مشخص که کلیه مشخصات فروشنده در آن درج شود (نام فروشنده..... نام فروشگاه..... شماره پرونده..... در محل کار

ج- ضوابط و مقررات تدارک سموم توسط فروشندگی ها:

- ۱- کلیه فروشندگیها موظف هستند سموم مورد نظر را منحصر از طرق تولیدکنندگان و یا وارد کنندگان مجاز و دارای پروانه بهره برداری از سازمان حفظ نباتات تهیه نمایند.
- ۲- در زمان تهیه یا خرید برگه به کنترل کیفیت سازمان حفظ نباتات را از تولید کننده یا وارد کننده بخواهند و تحویل بگیرند.
- ۳- فروشندگان باید سموم را سالم تحویل بگیرند و در صورت داشتن نشستی نسبت به عودت آن اقدام کنند.
- نداشتن برچسب، ارائه برچسب کامل، تاریخ ساخت، تاریخ انقضا، برای سموم الزامی است.
- ۴- تمام سمومی که توسط شرکت های بسته بندی کنندگان یا فرمولاتور تهیه می شوند باید جزء لیست سموم ثبت شده سازمان حفظ نباتات باشند.
- ۵- همه فروشگاه ضمن اعلام موجودی مقدار تاریخ شرکت سازنده و منبع تهیه و تدارک را به حفظ نباتات اعلان نمایند.
- ۶- فروشندگان باید مقدار، کیفیت و موادی که سازمان تعزیرات درخواست از آنها دارند ارائه نمایند.
- ۷- سمومی که فروشندگان تهیه می کنند منحصر باید از طریق شرکت ها می باشد که به تایید سازمان حفظ نباتات رسیده و دارای پروانه بهره برداری باشند و مجوز رسمی پخش داشته باشند.

جزوه مسئولین فنی فروشگاه سموم نباتی - استان لرستان

سرفصل موضوعات آموزشی فروشندگان سموم

۱-آشنایی با فضا و امکانات مناسب جهت فروشگاه سموم کشاورزی

۱-۱-آشنایی با خصوصیات ساختمانی مناسب جهت فروشگاه سموم

خصوصیات کف، آبرو، فاضلاب، دیوارها، در و پنجره

در مورد ساختمان فروشندگی سموم حتما باید غیر قابل نفوذ و قابل شستشو می باشد و روی دیوار آن حتما باید کاشی یا سنگ کاری باشد که در صورت نشی سموم آن را شستشو نموده بشکلی که هیچگونه اثر سم روی آن نماند و آبرو آن به فاضلاب وصل بوده و ایجاد آلودگی نکند و هیچگونه بوی بعد از شستشو و سرویس کامل احساس بو در محیط فروشگاه ایجاد مزاحمت نکند، معمولا بعضی از سموم نشی دارند و نیاز است که هر چند وقت یکبار فروشگاه شستشو شود بنابراین باید قسمت کف ساختمانی آن غیرقابل نفوذ باشد.

۱-۲-آشنایی با امکانات داخلی فضای مناسب جهت فروشگاه سموم تهویه مناسب طبق استاندارد مورد نظر (سیستم گرمایشی- سرمایشی) سیستم کنترل رطوبت فضای داخل فروشگاه

فضای فروشگاه باید دارای تهویه باشد به نحوی که هیچوقت بوی سم در فروشگاه استشمام نشود همچنین فروشگاه حتما باید دارای دستشویی مناسب در قسمت اول فروشگاه باشد که در محل نصب آن صابون مایع همراه آب گرم جهت شستشوی دستان فروشنده و متقاضی که نسبت به خرید سم اقدام می کند وجود داشته باشد.

هوای داخل فروشگاه از نظر حرارت و دما باید در حالت میانگین باشد بطوریکه فضای داخل فروشگاه در شرایط بسیار گرم یا بسیار سرد قرار نگیرد.

دمای میانگین ۲۵ درجه سانتیگراد باشد این شرایط نیز برای انبار نگهداری سموم نیز رعایت شود .

-در داخل فروشگاه اصول فنی برای قفسه بندی سموم، ارتفاع مناسب بشکلی که تهویه در داخل فضای فروشگاه بخوبی انجام شود. در داخل فروشگاه جعبه کمک های اولیه، راهنمای لازم جهت جلوگیری از مسمومیت ها، در فروشگاه در حد استاندارد و کافی وجود داشته باشد.

در زمان شروع به کار فروشگاه دستگاه تهویه هوا باید فعال باشد بطوریکه هوای داخل فروشگاه خارج از نظر رطوبت، سرما و گرما در حد استاندارد نگهداری شود. برای اینکار بهتر است در داخل فروشگاه یک دستگاه رطوبت سنج و دما سنج در فروشگاه به کار گرفته شود بعلا اینکه ممکن است یک سری ظروف جای سم فلزی باشند و اگر رطوبت بالا باشد حتما زنگ می زنند و ایجاد نشی نمایند.

-در مورد انبار فروشگاه اصولا باید از قسمت فروش فروشگاه کاملا جدا باشد و نگهداری سموم در انبار نیز باید بصورت استاندارد تعداد کارتن هائی که روی هم قرار می گیرند نباید از تعدادی بیشتر باشند(معمولا از ۴ تا ۵) کارتن بعلا اینه ممکن است باعث پارگی ظروف سموم شود و در انبار نشی نمایند.

خصوصیات ساختمانی انبار فروشگاه نیز مانند قسمت فروش فروشنده نیز باید دارای شرایط استاندارد باشد از نظر دما، رطوبت، گرمایش و سرمایش به شکلی که در نگهداری سموم ایجاد اشکال نشود در صورتیکه دمای انبار از یک مقدار معین پایین تر شودممکن است سموم یخ بزنند و یا اگر از یک حد معین بیشتر باشد ممکن است در فرمولاسیون آنها ایجاد اشکال شود. بنابراین در حالت میانگین ۲۵درجه سانتیگراد باشد و رطوبت آن نیز در حد استاندارد باشد.

جزوه مسئولین فنی فروشگاه سموم نباتی - استان لرستان

-از نظر نگهداری سموم در انبار سمومی که تاریخ مصرف آنها رو به اتمام است در اول انبار و سمومی که تاریخ انقضای آنها دیرتر است بعد از آنها نگهداری شوند. از نظر طبقه بندی سموم به طور تفکیک علف کش ها-حشره کش ها-قارچ کش ها-و بر اساس فصل مصرف چیده شوند. این طبقه بندی باعث می شود که علفکش ها به جای حشره کش هم در قسمت فروش و هم انبار اشتباهی به مصرف کننده داده نشود. بارها اتفاق افتاده که سموم علفکش به جای سایر سموم به مصرف کننده داده شده و ایجاد خسارت شده است.

-سموم مجاز و غیر مجاز

سموم مجاز به سمومی گفته می شود که جزء سموم ثبت شده در فهرست سموم مجاز کشور باشند و هر نوع سمی که جزء این فهرست و لیست سموم نباشد جزء سموم غیرمجاز گفته می شود. سموم غیرمجاز معمولاً از مرزها بصورت قاچاق وارد کشور می شوند و یا اینکه بعضی از سموم مجاز از لیست مجاز حذف می شوند و از طرف سازمان حفظ نباتات طی لیستی تحت عنوان سموم غیرمجاز اعلام و از لیست سموم مجاز حذف می شوند.

-در مجموع سموم به گروه زیر طبقه بندی می شوند:

۱-حشره کش ها ۲-علفکش ها ۳-کنه کش ها ۴-قارچ کش ها ۵- نماتدکش ها و سایر سموم متفرقه. بر اساس مقدار مصرف در کشورهای اروپائی در گذشته علف کش ها بیشتر از بقیه سموم بود اما در ایران با توجه به مبارزه دولتی با آفات عمومی مثل سن، ملخ و موش بیشترین مصرف را داشته و در مقابل علفکش ها کمترین مقدار مصرف در مقایسه با سموم حشره کش اما بعد از عمومی شدن مبارزه با سن غلات و برداشتن یارانه سموم مقدار مصرف حشره کش ها کم شد در عوض سموم علفکش ها بیشتر شد. در استان لرستان در مجموع هر ساله حدود ۵۰۰-۶۰۰ تن انواع سموم در بخش کشاورزی مصرف می شوند. اگر بطور میانگین مصرف در هکتار گرفته شود چیزی حدود ۱-۷٪ لیتر یا کیلوگرم مصرف سم وجود دارد که این مقدار در استانهای شمالی خیلی بیشتر از این مقدار است.

-در مورد برگه مشخصات سموم یا برچسب سم برگه ای می باشد که شامل تمام مشخصات سم می باشد از نظر فرمولاسیون، درجه مسمومیت، دوره کارنس، کارخانه سازنده و فرموله کردن آن تاریخ ساخت و شماره سم می باشد. همچنین شماره پروانه بهره برداری و تاریخ انقضاء سم که دو سال بعد از ساخت آن می باشد.

لازم به ذکر است که سموم بدون برچسب نباید در فروشندگیهای سموم مشاهده شود و کشاورز نیز نمی تواند از سموم بدون برچسب خریداری یا استفاده نماید.

طبق قانون در صورت نداشتن اطلاعات، احتیاطات ایمنی و یا معیوب بودن سم، مصرف کننده می تواند آن را به فروشنده عودت نماید.

-ماده ۲۱ قانون و آئین نامه حفظ نباتات سازندگان سموم، فرموله کنندگان و بسته بندی کنندگان موظفند سموم را با رعایت کلیه مشخصات تعیین شده در فهرست سموم مجاز و سایر مشخصات فنی با نظارت سازمان حفظ نباتات به بازار عرضه نمایند.

-همه فروشندگان موظف هستند ضمن اعلان کتبی مقدار، نام، تاریخ، شرکت سازنده و منبع تدارک سموم به سازمان حفظ نباتات (یا مدیریت های حفظ نباتات استانها) در یک دفتر مشخص تمام سموم خریداری شده (تدارک شده) را همراه با مدارک کنترل تحویل حفظ نباتات شهرستان نمایند.

-معمولاً سموم بصورت مایع، جامد، پلت یا قرص و گرد یا پودر ساخته می شوند. که مصرف هر یک از آنها دستورالعمل کامل خود را دارد معمولاً سموم مایع و قابل اختلاط با آب توصیه شده بصورت محلول پاشی استفاده می شود از سموم جامد نیز که

جزوه مسئولین فنی فروشگاه سموم نباتی - استان لرستان

قابل اختلاط با آب هستند مثل اغلب سموم قارچکش و بعضی سموم علفکش مثل گرانستار یا لوکران اکسترا با محلول کردن در آن استفاده می شوند.

در مورد درجه سمیت، درجه اشتعال و موارد فنی روی برچسب سموم قید شده است و حتی در مورد خورندگی سموم نیز روی برچسب نوشته شده که معمولا از ظروف آلومینیومی برای بسته بندی آنها استفاده می شود. که پس از سمپاشی و استفاده از این سموم باید سمپاش شسته شود که در منبع و لانس سمپاش ایجاد خورندگی نشود.

-تدارک سموم دفع آفات نباتی توسط فروشندگها، منحصرأ باید از طریق شرکت ها و فرمولاتورهای داخلی و یا وارد کنندگانی که دارای پروانه مربوطه از سازمان حفظ نباتات می باشند و یا نمایندگی ها و بنگاههایی خدماتی رسمی فرمولاتورها که از سوی سازمان مدیریت حفظ نباتات استان مجوز رسمی پخش سموم کشاورزی دارند انجام گیرد.

-قوانین و مقررات فروش سموم دفع آفات نباتی

بر اساس دستورالعمل مبنی بر تاسیس و بهره برداری آزمایشگاههای تشخیص آفات و بیماریهای گیاهی کلیه فروشندگان مجاز سموم که دارای پروانه فروشندگی از سازمان حفظ نباتات باشند باید بر اساس نسخه کلینیک های گیاهپزشکی (که دارای پروانه از سازمان حفظ نباتات باشند) سموم دفع آفات نباتی را به فروش برسانند.

-تمام فروشندگها موظف هستند طبق ماده ۵۳ قانون و آئین نامه حفظ نباتات نام و آدرس کامل خریداران، نام، مقدار و تاریخ سم فروخته شده و آدرس محل مصرف سم را در دفتری که برای همین منظور ثبت نمایند و از خریدار امضا بگیرند و در هنگام مراجعه و درخواست کارشناسان و سازمان تعزیرات حکومتی به آنها ارائه نمایند.

فروشندگان موظفند سموم را به مصرف کنندگان واقعی با ذکر مشخصات کامل آنها و همچنین آدرس محل مصرف به فروش برسانند. در صورتیکه قصد فروش به فروشگاه دیگر را دارند، باید آن فروشگاه، نیز دارای پروانه فروشندگی از سازمان حفظ نباتات باشد و مشخصات کامل پروانه، در دفتر مربوطه ثبت گردد. و به تائید مسئولین فنی هر دو فروشگاه مزبور برسد.

ماده ۵۳ قانون و آئین نامه حفظ نباتات، فروشندگان موظفند به مصرف کنندگان سموم، ورقه های شامل اطلاعات طرز مصرف، احتیاطات لازم و مشخصات پادزهر که قبلا به تصویب مقامات صلاحیت دار رسیده باشد، دفترسیدگی برای فروش سموم در محل داشته باشد که اسم و آدرس خریدار و محل مصرف سم خریداری شده را در دفتر مزبور ثبت کنند. و در مقابل آن از خریدار امضاء و رسید دریافت دارند.

۳-هیچکدام از فروشندگان مجاز و یا موسسات مجاز فروش سم طبق ماده ۵۰ و ۵۱ قانون و آئین نامه حفظ نباتات حق ایجاد تغییر در مشخصات برچسب، نوع ظرف، فرم و شکل ظرف و مقدار بسته بندی ظرف تدارک شده از سوی شرکتها و کارخانجات تولید کننده، فرموله کننده یا وارد کننده را ندارند.

-بر اساس ماده ۵۰ قانون و آئین نامه حفظ نباتات، فروشندگان سموم دفع آفات موظفند بسته های ساخته شده و یا وارده را بدون تغییر به معرض فروش بگذارند.

۴-بر اساس ماده ۵۱ قانون و آئین نامه حفظ نباتات، سموم دفع آفات نباتی و خانگی باید فقط در بسته بندیهای مجاز که دارای برچسب تصویب شده طبق نظر سازمان حفظ نباتات می باشند به مصرف کننده فروخته شوند. در مورد بسته بندیهای کوچک برچسب باید ضمیمه شود.

۵-بر اساس ماده ۵۲ قانون و آئین نامه حفظ نباتات، فروشندگان موظفند از خریداران تعهد بگیرند که ظروف سم را پس از مصرف معدوم یا مدفون سازند و در غیر اینصورت عهده دار مسئولیت عواقب ناشی از آن خواهند بود.

جزوه مسئولین فنی فروشگاه سموم نباتی - استان لرستان

۶- بر اساس ماده ۴۸ قانون و آئین نامه حفظ نباتات، فروشندگانی که علاوه بر سموم دفع آفات نباتی‌اگر سموم حیوانی در مغازه و محل کسب و کار خود و مواد غذایی به فروش برسانند پروانه آنها لغو خواهد شد.

۷- فروشگاههای سموم دفع آفات از طریق مامورین سازمان حفظ نباتات بازدید خواهد شد تا چنانچه از لحاظ تهویه و سایر شرایط بهداشتی و احتیاطی نامناسب تشخیص داده شوند طبق ماده ۴۹ قانون و آئین نامه حفظ نباتات پروانه آنها لغو می گردد.

۸- بر اساس ماده ۲۹ قانون و آئین نامه حفظ نباتات:

شرکتها و موسسات فروشنده سموم موظفند نشریه کامل و صحیحی برای سموم خطرناک با ذکر پادزهر آنها تهیه و در موقع فروش به خریداران تسلیم و رسید دریافت دارند. صحت مفاد این نشریه باید به تایید سازمان حفظ نباتات رسیده و دارای نکات مشروحه زیر باشد، موارد و طرز استعمال سم، موارد ممنوعه استعمال سم، آفات و بیماریهایی که به وسیله این سم مبارزه می شوند.

احتیاط های لازم و معالجه مسمومین و پادزهر سم:

۹- نگهداری و فروش سموم تاریخ منقضی و غیرمجاز تحت هر شرایطی ممنوع بوده و دارندگان این سموم موظفند ضمن اعلام مشخصات سموم مذکور به سازمان حفظ نباتات نسبت به معدوم کردن آن با هماهنگی سازمان مذکور و رعایت مسائل زیست محیطی اقدام کنند.

-سموم غیر مجاز به سمومی گفته می شود که شرایط زیر را داشته باشد به همین خاطر نباید در فروشگاه های مجاز مشاهده شوند و در صورت مشاهده پیگرد قانونی دارد.

۱- فاقد برچسب استاندارد مطابق مصوبه هیئت نظارت باشند و یا برچسب آنها مخدوش باشد

۲- بسته بندی آنها بصورت غیرمجاز تغییر یافته باشند.

۳- در لیست سموم مجازی که از سوی سازمان حفظ نباتات اعلام شده باشد موجود نباشند.

۴- به طور غیرقانونی و قاچاق وارد کشور شده باشد.

۵- فاقد مجوز توزیع و آزمایشات کنترل کیفی باشد.

۶- خارج از مراکز قانونی تولید، توزیع و فروش به بازار عرضه شود.

در مورد بسته بندی سموم در گذشته در بسته بندیهای بزرگ حتی در حلب ۲۰-۲۵ لیتری و حتی بشکه ۲۰۰ لیتری بخصوص در مورد سموم حشره کش و بعضی علفکش ها بسته بندی می شوند. ولی با پیشنهاد مدیریت به حفظ نباتات استانها بسته بندیها در حجم کوچکتر انجام می گیرد. و در حال حاضر بسته بندیها در حد یک لیتر و حتی با ۲۵ سی سی در بسته با کیفیت بالا تهیه میشوند. بخصوص در سمومی که مقدار مصرف در هکتار کم است در بسته های کوچکتر بسته بندی می شوند.

-در بعضی از فروشندگان بعضی از سموم را به خاطر رفع مشکل مصرف کنندگان سموم را خورده می کنند و در حجم های کوچکتر در حد ۵۰ سی سی و کمتر بسته بندی می کنند. در این مورد اصولی که باید فروشنده رعایت کند باید برچسب اصلی سم را برای حجم های کوچک نیز رعایت نماید و احتیاط های لازم را به مصرف کننده یادآوری نماید.

-در ارتباط با تهیه سموم دفع آفات توسط فروشندگان بر اساس مصرف سم و با توجه به سطح زیر کشت حوزه عمل مرکز خدماتی که فروشگاه زیر نظر آن فعالیت دارد نسبت به تهیه سموم در مراجع قانونی و شرکت هایی که مورد تأیید سازمان حفظ نباتات هستند تهیه و به منطقه حمل نماید.

در مورد نگهداری سموم و شرایط استاندارد قبلا اشاره شد که بخصوص شرایط برای سموم مایع حساس تر از بقیه سموم باشد.

جزوه مسئولین فنی فروشگاه سموم نباتی - استان لرستان

معمولا بر اساس فصل مصرف سموم در فروشگاه سموم طبقه بندی می شوند و در هر طبقه نیز سموم به تفکیک چیده می شوند علاوه بر آن معمولا سمومی که تاریخ ساخت آنها زودتر است در اول فروشگاه بر اساس تاریخ انقضا سموم طبقه بندی می شوند -همه فروشندگان مجاز سموم موظف هستند نسبت به ثبت سمومی که وارد فروشگاه می نمایند در دفتر مشخصات خرید و فروش خود ثبت نمایند و در پایان نسبت به تهیه گزارش و ارائه به مسئول حفظ نباتات حوزه عمل خود اقدام نمایند.

-فروشنده سموم با استفاده از نرم افزاری که از طرف سازمان حفظ نباتات تحت عنوان سامانه مانیتورینگ سموم که در پایان فصل تر در مورد آن اشاره خواهد شده نسبت به تهیه سموم اقدام می کند.

در این سامانه همه فرمولاتورها سموم تهیه شده خود را در سامانه قرار می دهند و فروشنده می تواند درخواست خرید سموم از شرکتها را داشته و با هماهنگی لازم نسبت به خرید و تهیه سموم اقدام نمایند.

در این سامانه مواد موثره و همراه که توسط شرکت فرمولاتور وارد کشور می شود و شرکت اقدام به فرموله سموم می کنند طبق آمار دقیقی و بصورت آنلاین در استانها و سازمان حفظ نباتات نظارت می شود و توزیع آن نیز کاملا مشخص و افرادی که نسبت به خریداری و تهیه از هر شرکت می نمایند کاملا مشخص و از آمار شرکت مربوطه کسر می شود و به آمار فروشنده سم اضافه می شود. فروشنده موظف است مقدار سموم تهیه شده را در دفتر و سامانه خود ثبت نماید و تا پایان توزیع آن بین مصرف کنندگان اقدام نماید و در پایان نسبت به گزارش آن اقدام نماید. لازم به توضیح می باشد در سامانه مشخصات مصرف کننده نیز با مشخصات کامل، محل مصرف، نوع کشت و ثبت می شود. در این سامانه اگر مشکلی پیش نیاید می توان از طریق سامانه پیگیری شود.

-بر اساس قوانین حفظ نباتات حمل سموم بخصوص برای محموله های بزرگ از شرایط خاص و با کامیون های مخصوص انجام می گیرد و بخصوص برای حمل سمومی که تاریخ مصرف آنها گذشته حتما باید با نصب بنر بغل کامیون با داشتن علامت هشدار و خطر در حال حمل مواد شیمیایی و با قراردادن یک خودروی سبک در جلوی آن بعنوان اسکرت جابجا شود.

برای حمل در محل شرکت تا فروشگاه نیز حتما باید از کامیون های اطاق دار و در فضای بسته حمل شود و فروشنده مجاز نیست با خودروی سواری یا عمومی نسبت به حمل سموم اقدام نمایند و برای جابجایی سموم و حمل به فروشگاه با رعایت کلیه موارد بهداشتی و استفاده از ماسک، دستکش، لباس های پلاستیکی یا روپوش اقدام نماید.

-در مورد حمل سموم به انبار در مرحله اول با بازدید کامل کارتن های حامل سم بررسی شود که کارتن ها سالم و ظروف داخل آنها بدون نشتی و سالم باشند و از ورود ظروف نشتی دار به داخل انبار خودداری نمایند. در صورتیکه ظروف بعد از حمل به انبار نشتی پیدا کرده و باعث آلودگی انبار شود در اسرع وقت نسبت به تخلیه آنها اقدام و محل آلوده را تا از بین بردن اثر نشتی با مواد شوینده تمیز نماید.

-فروشنده بخصوص در زمان جابجایی سموم در انبار و فروشگاه حتما باید از امکانات لازم بهداشتی از قبیل ماسک، دستکش، کفش مناسب و لباس مناسب استفاده نماید. و در زمان ورود به محل کار و فروشگاه از لباس های مخصوص فروشگاه که غیرقابل نفوذ هستند استفاده شود و حتما از ماسک و دستکش نیز در حین کار استفاده شود.

-معمولا در محل فروشگاه یا انبار و در مجموع تماس با مواد شیمیایی در صورت رعایت نکردن مسائل بهداشتی ممکن است عواقبی در پی داشته باشد. مواد نشتی که ممکن است از بعضی ظروف بوجود بیاید یا از درب بعضی ظروف ایجاد نشتی شود و.....نداشتن دستگاه تهویه مناسب امکان آلوده شدن فضای فروشگاه و بوی مواد و سموم ایجاد مزاحمت هم برای فروشنده و هم برای افرادی که برای تهیه سموم مراجعه می کنند داشته باشد. بنابراین فروشنده باید تمام شرایط فنی و استاندارد را در

جزوه مسئولین فنی فروشگاه سموم نباتی - استان لرستان

فروشگاه و انبار فراهم کند که هم برای خود در الویت اول و هم متقاضیان که مراجعه می کند ایجاد نکند و ضرورت دارد که هر چند ماه نسبت به تست های ریوی و سلامتی دستگاه های تنفسی خود اقدام کند.

-با توجه به حساس بودن این شغل فروشندگان سعی کنند کمتر در تماس مستقیم باشند و برای مدتهای طولانی بدون ماسک و دستکش در انبار یا فروشگاه توقف نکنند و حتما از دستگاه های تهویه مناسب که بتواند هوای داخل انبار یا فروشگاه را کامل تهویه کند استفاده نمایند. با توجه به حساس بودن این شغل و مشابه آن که در شرکت های تولید سموم فعالیت دارند از مشاغل سخت می باشند و دوره کاری بازنشستگی آنها کمتر از بقیه مشاغل می باشد، البته شرط این می باشد که کارگر یا کسی که این شغل را انتخاب نموده موارد قانونی آنرا انجام داده باشد یا اینکه خود شخص درخواست بازنشستگی کند.

-در فروشگاه حتما باید جعبه کمک های اولیه بطور کامل با توجه به عوارضی که احتمال دارد از مشکلات مسمومیت سموم بوجود بیاید داشته باشد و در زمان وقوع حادثه استفاده نماید همچنین راهنمای استفاده از پادزهرها برای هر نوع سم را هم خود رعایت کند و هم به افراد متقاضی آموزش نماید و در صورت هر گونه مسمومیت سریعاً به مراکز بهداشتی مراجعه نمایند.

-در صورت مشاهده هر گونه مسمومیت فرد آلوده نسبت به شستشوی دست و صورت و گرفتن دوش حمام اقدام کند و از افراد متخصص در این مورد کمک بگیرد و در اولین فرصت به مراکز بهداشتی مراجعه نمایند و توسط فروشندگان نیز به افراد متقاضی و مصرف کننده نیز اعلام نماید که بعد از سمپاشی حتما نسبت به گرفتن دوش حمام اقدام نماید.

-معمولاً سموم شیمیایی بعد از دو سال پس از ساخت قابل مصرف نیستند و حتماً برای مصرف آنها باید از تست های لازم مجدداً مجوز مصرف از سازمان حفظ نباتات بگیرند و پس از برچسب روی آنها به مدت یکسال مصرف شوند و بعد از آن غیرقابل مصرف می باشند تحت عنوان سموم سنواتی باید امحاء شوند.

امهای سموم با توجه به اینکه بار مالی دارد هم برای فروشندگان و مراکز توزیع و هم هزینه امحاء بنابراین باید توسط ارکان های ذی ربط صورت جلسه و آمارگیری شوند که پس از تأمین اعتبار و حمل به مراکز امحاء که توسط سازمان حفظ نباتات تعیین می شوند حمل و با نظارت امحاء شوند. حمل این سموم تا محل امحاء نیز توسط کامیون ها کاملاً مشخص با برچسب بنر و اسکرک در جلوی آن صورت می گیرد و بکارگیری تمام جوانب بهداشتی و قانونی

-آشنایی با سامانه مانیتورینگ سموم

این سامانه جهت نظارت بیشتر و استفاده بهینه از سموم در چند سال گذشته راه اندازی شده و هدف از این سامانه نظارت کامل از ورود مواد موثره و یا سموم ساخته شده که وارد کشور می شوند تا زمان مصرف آن همانند داروی انسانی بکار گرفته شده و علاوه بر آن بعثت معقوله سم که می تواند هم برای انسان و هم محیط زیست در صورت رعایت نکردن اصول بسیار خطرناک باشد و استفاده بی رویه آن باعث آلودگی محیط زیست و مقاومت در آفات گیاهی شود و راه اندازی شده و همه فروشندگان سموم تولیدکنندگان و مصرف کننده موظف به رعایت آن می باشند.

تهیه و تنظیم: اردشیر رستمی

معاون حفظ نباتات

سازمان جهاد کشاورزی استان لرستان